

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม
กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์*
DEVELOPING A PARTICIPATORY QUALITY ASSURANCE SYSTEM:
A CASE STUDY OF UTTARADIT SPECIAL EDUCATION CENTER

จารุวัฒน์ ทองซูใจ

Jaruwat Thongchoojai

หยกแก้ว กมลวรเดช

Yokkaew Kamolvoradej

สุกัญญา รุจิเมธาภาส

Sukunya Rujimethabhas

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

E-mail: gamejaruwat@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 37 คน และผู้ทรงคุณวุฒิสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์และแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ คือ ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ มีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ ร่วมกำหนดมาตรฐานการศึกษา

* Received April 17, 2022; Revised April 15, 2022; Accepted June 20, 2022

ของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ ร่วมนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ คือ ร่วมประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 4) การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา คือ ร่วมจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา, ส่วนร่วม, ศูนย์การศึกษาพิเศษ

Abstracts

The Objectives of this research article were to study problems of the implementation of the quality assurance system and to develop a participatory educational quality assurance system of Uttaradit special education centers. The research is qualitative. The population and key informants were 37 administrators, teachers, and educational institutions committees, and 1 expert from the Office of Special Education Bureau. Key informant obtained by purposive sampling. The research instrument was an interview form on the problems of the implementation of the participatory educational quality assurance system of the Uttaradit Special Education Center and a workshop record form on the development of participatory educational quality assurance system of the Uttaradit Special Education Center. Analyze data by content analysis. The results showed that Conditions of problems in the implementation of the participatory educational quality assurance system of special education centers In Uttaradit Province, teachers and personnel lacked knowledge, understanding and participation in the implementation of the educational quality assurance system. Developing a participatory educational quality assurance system of special education centers The provinces of Uttaradit are as follows: 1) Participation in planning is participation in setting educational standards of educational institutions. and prepare a plan to improve the quality of educational management of educational institutions that focus on quality according to educational standards 2) Participation in the operation is participation in the implementation of the educational management development plan of the educational institution. 3) Participation in the audit is participation in the

evaluation and examination of the quality of education within the educational institution. and follow up on the performance to ensure quality according to educational standards and 4) Participation in development improvement is participation in self-assessment report and continuous improvement of educational quality of educational institutions.

Keywords: Quality Assurance System, Participatory, Special Education Center

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542) และตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่ พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561, 2561) ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (กฤษฎา พรหมอินทร์, 2555)

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับคุณภาพดี มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับคุณภาพดี และ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับคุณภาพดี โดยคณะผู้ประเมินได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ว่า ควรระบุข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญให้สมบูรณ์

ยิ่งขึ้น ส่วนการนำเสนอแต่ละมาตรฐานตามวงจรการควบคุมคุณภาพ พบว่า ด้านการวางแผน และด้านวิธีดำเนินงานชัดเจนดี แต่ด้านการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานและการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขยังมีรายละเอียดน้อย นอกจากนี้ในแต่ละมาตรฐานควรระบุ ข้อมูลที่เป็นจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาและควรมีการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองให้ผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้รับทราบถึงผลการจัดการศึกษาผ่านหลากหลายช่องทาง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2564)

จากการสังเคราะห์ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ ร่วมกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ ร่วมนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ คือ ร่วมประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา คือ ร่วมจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (พระเมธีปริยัตินิธาดา, 2564) ; (ทิพย์ชนก มณี นवल, 2564) ; (พระมหาฐิติพงษ์ วรทสสี, 2562) ; (ศิริินภา สมศรี, 2560) ; (จุไรรัตน์ จุรณ ทรศน์, 2559)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตรดิต์ ให้มีความเหมาะสม และเป็นไปได้สอดคล้องกับบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตรดิต์ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตรดิต์เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตรดิต์
2. เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตรดิต์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (กลุ่มเป้าหมาย)

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือ ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 37 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์และมีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี

กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 คือ ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 37 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์และมีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปี และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์

ระยะที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการศูนย์

การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 2 คน ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 34 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 1 คน

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์ และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ผู้วิจัยดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยนำสภาพปัญหาในระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นในการประชุมเชิงปฏิบัติการตามวาระการประชุม และร่วมกันร่างแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ และสรุปผลการประชุมโดยให้ที่ประชุมตรวจรับรองผลการประชุมก่อนปิดการประชุม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 38 คน ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 2 คน ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 34 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสรุปรายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการตามวาระต่างๆ เพื่อนำมาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2. แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ แบ่งตามขั้นตอนของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 6 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ครูขาดการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาเพื่อนำมากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ และครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาเพื่อนำมากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ

1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า ครูและผู้เกี่ยวข้องขาดการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำให้การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ไม่เป็นไปตามสภาพจริง ศูนย์ฯ ขาดการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษาที่ชัดเจน ครูไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ ครูขาดความตระหนักเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษา ครูไม่เข้าใจวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์การพัฒนาของสถานศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมในการประมาณการงบประมาณรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาและกำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ร่วมกัน และศูนย์ฯ ขาดการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาร่วมกัน

1.3 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ครูไม่ทราบแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินโครงการ กิจกรรม ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ กิจกรรม ที่ถูกต้อง ยังขาดการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ครูขาดการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ

กิจกรรมต่างๆ และแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ไม่ตอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสมกับเกณฑ์แต่ละประเด็นพิจารณา ครูขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ศูนย์ฯ ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบและสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บร่องรอยหลักฐานในแต่ละประเด็นพิจารณายังไม่น่าเชื่อถือ ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แคปีละ ครั้ง 1 ขาดการกำหนดปฏิทินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน ขาดการมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เป็นต้น ครูขาดการมีส่วนร่วมในการสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และการสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน

1.5 ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า ศูนย์ฯ ขาดเครื่องมือในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานที่ชัดเจน ครูยังขาดการมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน ขาดปฏิทินในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน และมีการสรุปข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา แคปีละ ครั้ง 1

1.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า ครูขาดความตระหนักในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ทำให้ขาดวุฒิบัตร เกียรติบัตร/และรางวัลที่เป็นแบบอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ยังขาดการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ครูยังขาดการมีส่วนร่วมในการรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง วิธีการรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องยังไม่หลากหลายและชัดเจน และครูยังขาดการมีส่วนร่วมในการนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้เกี่ยวข้องมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ แบ่งตามขั้นตอนของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา นำคู่มือไปเผยแพร่ตามช่องทางต่างๆ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจและการนำไปใช้

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จัดให้มีการประชุมชี้แจงแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง เผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องผ่านเว็บไซต์ ทดสอบความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี วิเคราะห์ประสิทธิภาพของงานและโครงการตามแผนปฏิบัติการ ตรวจสอบการดำเนินงานตามปฏิทินที่กำหนดไว้ เดือนละ 1 ครั้ง นิเทศ กำกับ ติดตาม ไตรมาสละ 1 ครั้ง จัดให้มีการสะท้อนผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี นำผลสรุปการดำเนินงานมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนางานในปีถัดไปและเผยแพร่ผลให้คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาผ่านเว็บไซต์

2.3 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้กับหัวหน้ากลุ่มงาน เกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา แบบฟอร์มการเขียนงาน โครงการ กิจกรรม แบบฟอร์มสรุปผลการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม จัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มงานเพื่อวางแผนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำกับ ติดตามการดำเนินโครงการ งาน กิจกรรม งานตามปฏิทินการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ไตรมาสละ 1 ครั้ง นำผลที่ได้จากการนิเทศ กำกับ ติดตามไปประชุมการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไข พัฒนางานในครั้งต่อไป ในแต่ละวงรอบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และนำผลการดำเนินงานไปเผยแพร่ในการประชุมประจำเดือน

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรมีการชี้แจงขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทบทวนแบบจัดเก็บข้อมูลแต่ละมาตรฐาน กำกับ ติดตามการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศแต่ละมาตรฐาน และรายงานในการประชุมประจำเดือน จัดทำสารสนเทศที่สอดคล้องกับแต่ละมาตรฐาน และนำเสนอผลการดำเนินงานแต่ละมาตรฐานให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทราบ

2.5 ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรมีการให้ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพดำเนินการติดตามตรวจสอบภาคเรียนละ ครั้ง 1 เผยแพร่ผลการติดตามตรวจสอบแต่ละครั้งให้บุคลากรได้รับรู้ และผู้รับผิดชอบรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องจัดระบบให้ส่งต่อการตรวจสอบ

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ควรมีการวิเคราะห์ความสอดคล้องของรายงานการประเมินตนเองรายบุคคลและของสถานศึกษา ประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินตนเองรายบุคคลและรายงานการประเมินตนเองสถานศึกษา ปรับปรุงรูปแบบการจัดทำรายงานการประเมินตนเองรายบุคคล เผยแพร่รูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเองรายบุคคล ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานการประเมินตนเองรายบุคคล จัดประชุมสังเคราะห์สารสนเทศจากรายงานการประเมินตนเองของครูเพื่อรวบรวมเป็นรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง ให้กับ ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ ร่วมกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ ร่วมนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ คือ ร่วมประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา คือ ร่วมจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริินภาสมศรี ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารในกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเชียงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะเยา เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารในกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ การร่วมกันวางแผน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การร่วมกันดำเนินการ รองลงมา คือ การร่วมกันปรับปรุงและนำไปใช้ และ ที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ การร่วมกันตรวจสอบการดำเนินงาน (ศิริินภา สมศรี, 2560) และ สอดคล้องกับ ทิพย์ชนก มณีนวล ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านในเหมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า 1) สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านในเหมือง พบว่า โดยรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบและทบทวน และด้านการพัฒนาและปรับปรุง (ทิพย์ชนก มณีนวล, 2564)

2. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ แบ่งตามขั้นตอนของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 6 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ; (สุภา แสงสุวรรณ, 2562)

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา นำคู่มือไปเผยแพร่ตามช่องทางต่างๆ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจและการนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐาน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ และสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จ ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวนเพื่อพิจารณาความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และนำไปสู่การปฏิบัติสามารถบรรลุเป้าหมายได้จริง และขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จัดให้มีการประชุมชี้แจงแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง เผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องผ่านเว็บไซต์ ทดสอบความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี วิเคราะห์ประสิทธิภาพของงานและ

โครงการตามแผนปฏิบัติการ ตรวจสอบการดำเนินงานตามปฏิทินที่กำหนดไว้ เดือนละ 1 ครั้ง นิเทศ กำกับ ติดตาม ไตรมาสละ 1 ครั้ง จัดให้มีการสะท้อนผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี นำผลสรุปการดำเนินงานมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนา งานในปีถัดไปและเผยแพร่ผลให้คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาผ่านเว็บไซต์ ซึ่งสอดคล้อง กับหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพแบบมีส่วนร่วมกับการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา สถานศึกษาร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพสถานศึกษา ทั้งระบบตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผน 3) การมีส่วนร่วมใน การติดตาม ตรวจสอบและประเมิน และ 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงการ ดำเนินงาน

2.3 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการ ประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้กับหัวหน้ากลุ่ม งาน เกี่ยวกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปีของ สถานศึกษา แบบฟอร์มการเขียนงาน โครงการ กิจกรรม แบบฟอร์มสรุปผลการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม จัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มงานเพื่อวางแผนการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำกับ ติดตามการดำเนินโครงการ กิจกรรม งาน ตามปฏิทินการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ไตรมาสละ 1 ครั้ง นำผลที่ได้จากการนิเทศ กำกับ ติดตามไปประชุมการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไข พัฒนางานในครั้ง ต่อไป ในแต่ละวงรอบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และนำผลการดำเนินงานไปเผยแพร่ในการ ประชุมประจำเดือน ซึ่งสอดคล้องกับการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่ การปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด แนวทางในการปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรม ให้บรรลุตามเป้าหมายของโครงการ เพื่อระบุ รายการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อจัดลำดับความสำคัญ ของการดำเนินโครงการ กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเพื่อกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรมี การชี้แจงขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทบทวนแบบจัดเก็บข้อมูลแต่ละ มาตรฐาน กำกับ ติดตามการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศแต่ละมาตรฐาน และรายงานในการ ประชุมประจำเดือน จัดทำสารสนเทศที่สอดคล้องกับแต่ละมาตรฐาน และนำเสนอผลการ ดำเนินงานแต่ละมาตรฐานให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทราบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการ

พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กล่าวว่าสถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

2.5 ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรมีการให้ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพดำเนินการติดตามตรวจสอบภาคเรียนละ ครั้ง 1 เผยแพร่ผลการติดตามตรวจสอบแต่ละครั้งให้บุคลากรได้รับรู้ และผู้รับผิดชอบรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องจัดระบบให้ง่ายต่อการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กล่าวว่าสถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผล จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ควรมีการวิเคราะห์ความสอดคล้องของรายงานการประเมินตนเองรายบุคคลและของสถานศึกษา ประชุมชี้แจงแนวทางการการจัดทำรายงานการประเมินตนเองรายบุคคลและรายงานการประเมินตนเองสถานศึกษา ปรับปรุงรูปแบบการจัดทำรายงานการประเมินตนเองรายบุคคล เผยแพร่รูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเองรายบุคคล ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานการประเมินตนเองรายบุคคล จัดประชุมสังเคราะห์สารสนเทศจากรายงานการประเมินตนเองของครูเพื่อรวบรวมเป็นรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง ให้กับ ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) แต่งตั้งคณะทำงาน 2) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ 3) เขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 4) นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ และ 5) รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ สภาพปัญหา คือ ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ควรให้คณะผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ ร่วมกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ ร่วมนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ คือ ร่วมประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา คือ ร่วมจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะทั่วไป 1) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์ ในครั้งนี้ จะเกิดประโยชน์ต่อศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรดิตถ์และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอื่นๆ ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก 2) ควรกำหนดผู้รับชอบและขั้นตอนในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมให้ชัดเจน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานและความเป้าหมายสำเร็จที่เหมาะสมกับการจัดการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ห้องคร่ำด้วยเครื่องมือต่างๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอนที่ 11 ก หน้า 3 (23 กุมภาพันธ์ 2561).
- กฤษฎา พรหมอินทร์. (2555). ชุดเอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษาพิเศษ. พิษณุโลก: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39.
- จุไรรัตน์ จุรัมทรศน์. (2559). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลระนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- ทิพย์ชนก มณีนวล. (2564). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านในเหมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. ใน สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พระมหาฐิติพงษ์ วรทสุสี. (2562). การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. วารสารมหาจุฬาฯ วิทยาเขตแพร่, 14(1), 73-90.
- พระเมธีปริยัติธาดา. (2564). การประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 8(1), 375-389.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 15 (19 สิงหาคม 2542).
- ศิริินภา สมศรี. (2560). สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารใน กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเชียงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. ใน สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2564). รายงานการประเมินคุณภาพ ภายนอก : ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี วัตถุประสงค์พิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). ชุดเอกสารแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เล่มที่ 1-5. กรุงเทพมหานคร: เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.
- สุภา แสงสุวรรณ. (2562). คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561. สงขลา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.